

Oponentský posudek

na disertační práci Mgr. Filipa Čeladníka, LL.M., zpracovanou na téma „Rozhodčí řízení“

Doktorand si za předmět své disertační práce zvolil problematiku, která je stále aktuální. Cílem jeho práce bylo pojednat o rozhodných aspektech české právní úpravy rozhodčího řízení pohledem vybraných evropských a mezinárodních právních předpisů. Kriticky se snaží nahlížet na rozhodčí řízení v české právní úpravě s ohledem na zahraniční teorie. Snaží se zodpovědět na otázku, zda je současná česká právní úprava rozhodčího řízení v souladu se světovými trendy a jestli by měly mít české soudy pravomoc věcně přezkoumávat rozhodčí nálezy.

Disertační práce je vedle úvodu a závěru logicky členěna na i) stručné dějinné ohlédnutí za rozhodčím řízením v Evropě, ii) všeobecně o rozhodčím řízení, iii) doktríny rozhodčího řízení, iv) základní prvky rozhodčího řízení, v) soudní přezkum rozhodčích nálezů, vi) zdroje a vývoj mezinárodního investičního rozhodčího řízení a vii) mezinárodní investiční rozhodčí řízení podle pravidel ICSID.

Co se týká formální stránky disertační práce, jinak zajímavě a čtivě psanou práci značně degraduje velké množství různých chyb a nepřesností. Můžeme uvést:

- značné množství chyb v čárkách ve větách, např. „zvlášť, a v jejich vzájemných souvislostech“ (s. 18), „České republiky, by byly neúplné“ (s. 18), „o rozhodčím řízení a nesměli se odchýlit“ (s. 20) a mnohé další,
- „Ty zavedly četná omezení, mj. nevynutitelnost rozhodčí smlouvy nebo arbitrabilita pouze úzce vymezených sporů.“ - chybný pád, správně „arbitrabilitu“ (s. 25),
- „20014“ v poznámce pod čarou (s. 46),
- psaní kombinace pomlčky a čárky se nepoužívá „-“ (s. 46, 57, 68),
- nejsou číselně označeny zahraniční zákony (s. 48-49),
- chybějící mezera „§3“ (s. 51),
- tvrzení „Z uvedeného vyplývá, že písemný důkaz o existenci rozhodčí smlouvy by nebyl dostačujícím pro účely zahájení rozhodčího řízení.“ je vzhledem ke kontextu nesmyslné (s. 51),
- „by bylo lze implikovat“ není česky (s. 52),
- chybějící mezera „§2“ (s. 54),
- „Nařízení“ se větě píše s malým písmenem (s. 54),
- „Doporučení“ se větě píše s malým písmenem (s. 56),
- „competenc-competenc“ není psáno ani česky, ani anglicky (s. 57),
- označení odstavců v oboustranných závorkách „(3) až (6)“, „(5)“ se v češtině nepoužívá (s. 57, 59),
- používání beletristických obrátů do vědecké právní literatury nepatří: „Oprostěme se od obecných abstraktních pojmů a nebojme se nazývat věci pravými jmény.“, „Namísto toho by se kouzlem nechtěného vedla zdoluhavá debata...“ (s. 59), „rozhodčí doložku, která vznikla z per francouzských soudců“ (s. 62), „další z výplodů českého zákonodárce“ (s. 76), „V následujících řádcích...“ (s. 91, 92), „jak už o tom byla řeč...“ (s. 125),
- ve větě se „Zákon“ píše s malým písmenem (s. 61),
- „je netřeba“ je archaismus (s. 62),
- všeobecně používanou zkratkou je „ZMPS“, nikoliv „MPS“ (s. 62, 67, 102, 103),
- „střešový termín“ není česky, správně „zastřešující“ (s. 63),
- „začasté“ je archaismus (s. 64, 83),

- „Zdá se však nutným dodat jako jemné připomenutí.“ – je stylisticky neobratné a beletristické (s. 64),
- „právo kupců“ – archaické, dnes se používá „právo obchodníků“ (s. 69),
- překlep „spontnáně“ (s. 69),
- při překladu „creeping codification“ by se mělo prvotně vycházet z německého originálu „schleichende Kodifizierung“, což znamená „podloudná kodifikace“; „plíživá“ není terminologicky správně (s. 70),
- „§ 40b“ – překlep (s. 73),
- „zdá býti“ – archaizmus (s. 73),
- „podle ustanovení § 40c“ – chybí označení kterého zákona (s. 77),
- „ZOR“ – chybí v seznamu zkratk, z kontextu je to však nesmysl (s. 79),
- „nepodjatost“ – v češtině se používají dvojité uvozovky dole a pak nahoře (s. 79, 80, 81, 86),
- „ICC Rozhodčí soud“ – nesprávný doslovný překlad z anglického originálu (s. 80),
- „Další na řadě je institut svěřenského fondu. Ten je však natolik specifický a citlivý, že nemá v našich českých poměrech ani šanci zakořenit.“ – nesouvisí s tématem (s. 84),
- „ICC rozhodčích pravidel“ – opět pouze doslovný překlad (s. 86),
- „Rozhodci tak mohou postupovat podle stranami přesně vytyčenými a předem sepsanými procesními pravidly ...“ – místo 2. pádu je špatně použit 7. pád (s. 86),
- „žel“ – archaizmus (s. 92, 148),
- „nestovani“ – nesmyslné slovo (s. 97),
- „v platném znění“ – není přesně vyjádřené – používá se „ve znění účinném ke dni...“ nebo „ve znění pozdějších předpisů“ (s. 98),
- „Výkon ... je obecně dvoufázový,...“ – hrubka (s. 100),
- „OSŘ“ – chybí v seznamu zkratk (s. 107),
- „Chyba při aplikaci práva může u rozhodců vzniknout častěji než u soudců, neboť oproti soudcům rozhodci nemají povinnost být, a ani často nejsou, právně vzděláni.“ – s tímto názorem nelze souhlasit (s. 112),
- „Následkem toho podkopává skutečnost, že právní otázky nejsou rozhodovány právními experty jeden z hlavních účelů rozhodčího řízení řešit spory odborníky v dané oblasti.“ – nesmyslná věta (s. 113),
- „tvrzení potvrzuje“ – stylistická neobratnost (s. 115),
- „Anglická varianta soudního přezkumu nabízí širokou diskreci stran rozhodnout, zda si meritorní přezkum rozhodčích nálezů přejí zachovat, či nikoliv.“ – diskrece znamená správné uvážení orgánu veřejné moci, takže je v uvedené větě toto slovo použito nepatřičně (s. 120),
- „...znárodněním investičních aktivit Spojených států do zemědělství a ropného průmyslu v Mexiku...“ – není česky (s. 123),
- „Antré“ – není psáno ani francouzsky, ani českou transkripcí (s. 124),
- „Dodat je též v souvislosti se zmínkou o způsobu řešení sporů z mezinárodních investic před přijetím ICSID nutno,...“ – nejedná se o českou stavbu věty (s. 125)
- „Administrativní Rady“ – nejedná o anglicky psaný text, takže počátečním velkým písmenem se zpravidla píše pouze první slovo názvu (s. 127),
- „...definoval spor jako „neshoda o právní...“ – použit nesprávný pád (s. 130),
- „nutno vésti v patrnosti“ – archaizmus (s. 130),
- nejednotné použití citace - „v článku 25(1)“ (s. 131), „v článku 25 odst. 1“ (s. 132), přičemž druhé použití je správné,
- kapitola „Definiční vymezení pojmu mezinárodní investice“ – sousloví „definiční vymezení“ je neobratné, vhodnější je použít pouhé slovo „definice“ (s. 131),
- „Saliniho kritéria“ – jednak se zcela běžně používá pojmu „Salini test“ a jednak se nejedná o „Saliniho“, ale o kauzu „Salini“, takže se slovo nesklouje (s. 135-138),
- „v disentu proti rozhodnutí ve věci“ – chybná předložka – „v disentu s rozhodnutím ve věci“ (s. 137),
- „...jsou rozhodčími nálezy, natož konečné rozhodčí nálezy“ – chybný pád – „konečnými rozhodčími“ (s. 142),
- „Generálního Sekretáře“ – opět chybně obě velká počáteční písmena (s. 142),

- „Ustanovení článku 54 stanoví, [že] každý ze...“ – chybějící podřadící spojka (s. 145),
- doktorand nedodrží citační normu.

Co se týká obsahové stránky, dovoluji bych si vytknout následující skutečnosti:

- „V zájmu úplnosti lze poukázat na nedávno zavedený a následně zrušený veřejný seznam rozhodců.“ (s. 76) – autor nemá pravdu – podle přechodných ustanovení zákona č. 258/2016 Sb. mohou rozhodci zapsaní na seznamu rozhodovat spory, které vznikly před účinností zmíněné novely, z toho vyplývá, že seznam zrušen nebyl a být ani nemůže,
- „Více jak dvacet pět let po čtyřech desetiletí[ch] komunistického rozvratu a izolace, nešťastně navazující[ch] na protektorát, jsme se ničemu nenaučili. Exponenciálně budeme každý prvek naší společnosti regulovat zákony, až se jednoho dne probudíme a nebudeme se moci pro stěny kolem nás pohnout z místa.“ (s. 85) – toto konstatování působí velmi nefundovaně,
- „Podle právního názoru autora této práce je tvrzení argument zastánců Vzorového zákona UNCITRAL založený na teoretických základech a nereflexuje realitu praxe, jak [je] v podrobnostech uvedeno v následující části.“ (s. 110) – s uvedeným názorem autora nelze souhlasit, má na něj však nárok,
- „Závěry v předchozí kapitole ukazují, že odvolání proti meritům rozhodčího nálezu není v rozporu s principy rozhodčího řízení.“ (s. 118) – závěr je přinejmenším polemický; aplikovatelnost anglického právního systému v systému kontinentálního je nesmyslná,
- doktorand zcela opomíjí definici investice profesora Schreuera, která je považována v dané oblasti za základ,
- v seznamu literatury chybí knihy profesorky Rozehnalové a profesora Šturmy.

Ačkoliv se jedná o téma hojně diskutované odbornou i laickou veřejností, doktorand podle mého názoru vytvořil po obsahové stránce zdařilé originální dílo, které vytváří na danou problematiku nový pohled. Zejména je nutné ocenit práci s judikaturou a znalost anglického právního prostředí.

Bohužel podle mého názoru se vzhledem k tristní formální stránce jedná o práci na úplné hranici doporučitelnosti k obhajobě. Po důkladném zvážení svého doporučení nakonec však konstatuji, že kvalita předložené disertační práce je na takové úrovni, že je z ní patrné, že byla zpracována na základě seriózního zkoumání zvolené problematiky, studia tuzemských, zahraničních a mezinárodních právních norem a dostupné literatury. Doktorand projevuje velkou znalost zvolené problematiky.

Závěrem si dovoluji konstatovat, že doktorand svou prací navzdory výše uvedeným výhradám prokázal způsobilost teoreticky pracovat a že ovládá metody vědecké práce. Výsledek jeho činnosti splňuje podle mého názoru požadavky kladené na disertační práce, a proto práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací, a dále navrhuji, aby po úspěšné obhajobě byl doktorandovi udělen akademický titul Ph.D.

V Praze dne 6. 10. 2017

doc. JUDr. Ing. Bohumil Poláček, Ph.D., MBA, LL.M.
oponent